

ВИРОЩУВАННЯ БРОЙЛЕРА БЕЗ АНТИБІОТИКА

Л. М. Ускова,

старший викладач кафедри технологій тваринництва і птахівництва; liliya.uskova@i.ua
Державний біотехнологічний університет

Війна та окупація наших територій вплинули на структуру галузі тваринництва та птахівництва. В багатьох областях України було не лише втрачено низку господарств, а й скорочено потужності тих, що залишились.

Наразі українське тваринництво в непростій ситуації: ферми, об'єкти переробки та інфраструктури знищують ворожі ракети.

На щастя птахівництво — це та галузь, яка швидко відновлюється. І наразі більше ніж через рік після початку вторгнення в Україну птахівництво поступово починає відновлюватись.

На разі стоїть питання не лише про кількість продукції, а і про її якість. Основні наслідки програм без антибіотиків включають збільшення неонатальних інфекцій через видалення доданих антибіотиків із вакцин Марека, скомпрометований контроль кокцидіозу та некротичного ентериту, контроль вологості підстилки та проблеми, пов'язані з мокрою підстилкою, а також загальний контроль захворювань. Лікування таких захворювань вимагає суттєвих коригувань лікування та дієти, а також використання неантибіотичних препаратів, таких як хімічно синтезовані кокцидіостатики. Незважаючи на те, що ці коригування можуть полегшити вплив програм без антибіотиків, проблеми з продуктивністю, здоров'ям і добробутом, ймовірно, перевищать ті, що виникають у програмах з необмеженим доступом до розумного використання всіх дозволених ліків.

Виробництво птиці без використання антибіотиків було гарячою темою в останні роки у багато країнах. Заборонили використання антибіотиків у кормах для тварин як стимуляторів росту через занепокоєння щодо антимікробної резистентності.

Через скорочення використання антибіотиків у птахівництві багато країн вирішили дозволити використання хімічних та іонофорних антикоксидних препаратів, щоб допомогти компенсувати деякі загальні проблеми, які виникають у птахівництві. Хімічні та іонофорні антикоксиди допомагають боротися з поширеним паразитарним захворюванням домашньої птиці, кокцидіозом.

В нашій країні деякі ресторани та роздрібні торговці вирішили використовувати лише птицю без антибіотиків. Також Багато людей почало стежити за правильним харчуванням і поступово населення починає відмовлятися від птиці вирощеної з використанням антибіотиків.

Незалежно від того, чи скорочуються чи виключаються антибіотики у виробництві птиці, виробники, які вирощують птицю в цих системах, поділяють основні цілі:

1. Забезпечення доброго здоров'я кишечника птиці для оптимізації продуктивності росту, а також запобігання хворобам птиці, таким як некротичний ентерит і кокцидіоз.

2. Виробництво безпечної, здорової їжі для зростаючого населення світу. Існують три основні програми щодо використання антибіотиків у світовому птахівництві:

1. «Без антибіотиків ніколи» або «вирощені без антибіотиків»: домашня птиця, яку ніколи не годували антибіотиками (включаючи іонофорні антикоксиди). Продукти з цих систем мають чітке маркування, щоб відрізнити їх від інших виробничих систем.

2. Зменшене використання антибіотиків: дозволяє антибіотики, які не використовуються в медицині (наприклад, хімічні та іонофорні антикоксиди), за винятком важливих з медичної точки зору антибіотиків. Цей тип виробництва може маркувати м'ясо в деяких країнах, тоді як це може бути стандартною системою виробництва в інших.

3. Антибіотики, що використовуються як стимулятори росту (AGP): Деякі країни все ще використовують антибіотики в менших дозах з метою підтримки росту птиці. Однак, якщо виробники з цих країн експортують на ринки зі знизеним використанням антибіотиків/виробничою політикою «без антибіотиків», то вони повинні відповідати цим конкретним критеріям.

Виробництво птиці без антибіотиків стає все більш популярним.

Через декілька десятиліть після винаходу Олександром Флемінгом пеніциліну в 1940-х роках антимікробні препарати почали широко використовуватися у світовому птахівництві для лікування паразитарних захворювань і специфічних бактеріальних інфекцій, а також для покращення росту та ефективності.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), резистентність до антибіотиків виникає природним шляхом, але неправильне використання антибіотиків у тварин прискорює процес.

Стійкість до антимікробних препаратів може впливати як на тварин, так і на людей.

Існує визнання того, що людська медицина є основною рушійною силою стійких до антибіотиків інфекцій у людей. Проте виробництво птиці «без антибіотиків» у багатьох розвинутих країнах стає все більш популярним через думку споживачів, що птиця, вирощена без антибіотиків, є кращою за традиційну птицю, навіть якщо ця птиця вирощується з меншим використанням антибіотиків.

Галузь птахівництва продовжує робити все необхідне для задоволення потреб споживачів.

Поширеними проблемами, з якими стикаються виробники птиці, переходячи на безантибіотичну обробку, є погане здоров'я кишечника, зниження імунітету птахів і зниження продуктивності росту.

1. Здоров'я кишечника.

Одне з головних побоювань виробників щодо невикористання AGP полягає в тому, що птахи більш сприйнятливі до проблем зі здоров'ям

кишечника. Здоровий кишечник – це більше, ніж просто відсутність клінічних захворювань; мова йде про стале вирощування птахів для досягнення повного генетичного потенціалу.

2. Імунітет птиці та продуктивність росту. Необхідно також звернути увагу на вірусні проблеми, які можуть призвести до вторинних бактеріальних проблем, які використовують ослаблену імунну систему.

Окрім хвороб, на загальне здоров'я, ріст та імунну функцію птиці можуть негативно впливати інші стресори, такі як корм, вода, навколишнє середовище та поведінка.

Профілактика має бути цілісним підходом, який враховує корми, воду, навколишнє середовище та управління птахами, а також реалізовану програму кормових добавок. Як правило, у виробництві птиці зі зниженим використанням антибіотиків або без антибіотиків комбінація неантибіотичних добавок, вітамінів та амінокислот включається в корм або воду як альтернатива антибіотикам.

Список літератури:

1. <https://www.alltech.com/blog/antibiotic-free-poultry-production-all-you-need-know>.
2. <https://www.vetfactor.com/ua/news/koktcidiostatiki-antibiotik-chi-kormova-dobavka/>.
3. <http://novadoba.info/consumer/892-brojleram-neobhidne-teplo-svitlo-i-specialni-kombikormy>.